RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Aanwijzing van de activiteiten van de Westlandse Omroep Stichting (WOS) als dienst van algemeen economisch belang tot 16 september 2028.

AANLEIDING

De Westlandse Omroepstichting (WOS) is aangewezen als lokale publieke omroep voor de gemeenten Westland, Midden-Delfland en Maassluis. De activiteiten van de publieke omroep hebben een economisch karakter, gelet op de wijze van bekostiging. Daarnaast dienen zij een algemeen belang. Publieke omroepen voorzien in de democratische, sociale en culturele behoeften van de samenleving en de noodzaak om het bestaan van verschillende sociale en culturele subsystemen in een samenleving in stand te houden.

Het is daarom mogelijk om de activiteiten van de WOS aan te wijzen als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) in de zin van de Verordening (EU) nr. 360/212 (Vrijstellingsverordening de-minimissteun diensten algemeen economisch belang L114/8). In een raadsbesluit van de gemeente Midden-Delfland van 24 september 2019 is de WOS aangewezen als DAEB voor de periode tot en met 31 december 2023.

DOELSTELLING

Het aanwijzen van de WOS als DAEB voor de periode van 14 december 2023 tot 16 september 2028.

ARGUMENTATIE

1.1 Zonder nieuwe aanwijzing als DAEB kan de bijdrage die de WOS van de gemeenten ontvangt worden aangemerkt als staatssteun.

Voor de activiteiten als lokale publieke omroep, ontvangt de WOS een bijdrage van de gemeente Westland. Dergelijke vergoedingen, die een tegenprestatie vormen voor het verrichten van een openbare dienstverplichting, kunnen niet als ongeoorloofde staatssteun worden gemerkt als aan de zogenaamde 'Altmark-voorwaarden' is voldaan (HvJ EG, 24 juli 2003, Zaak C-280/00, Altmark Trans GmbH). Ten aanzien van de WOS wordt niet voldaan aan de vierde voorwaarde. De WOS is namelijk niet geselecteerd op basis van een aanbesteding of benchmarking. Dit is niet mogelijk, omdat de zendtijdtoewijzing wordt gedaan door het Commissariaat voor de Media. De staatssteunregels zijn daarom van toepassing op de compensatie die wordt verleend aan de WOS.

1.2 De EU-Vrijstellingsverordening bepaalt onder welke voorwaarden een DAEB is vrijgesteld.

In het Vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie voor diensten van algemeen economisch belang van 20 december 2011 (Pb. EU 2012, L 7/3) is bepaald onder welke voorwaarden een DAEB is vrijgesteld van de verplichting tot voorafgaande aanmelding (en goedkeuring) van een steunmaatregel van de Europese Commissie.
Er moet sprake zijn van één of meer besluiten waarin met name wordt vermeld:

- a. de inhoud en duur van de openbare dienstverplichtingen;
- b. de betrokken onderneming en, in voorkomend geval, het betrokken grondgebied;
- c. de aard van alle uitsluitende of bijzondere rechten die de onderneming door het betrokken overheidsorgaan zijn verleend;
- d. de parameters voor de berekening, de controle en de herziening van de compensatie; en

- e. de regelingen om overcompensatie te vermijden en terug te betalen.

1.3 De WOS voldoet aan de vereisten ten aanzien van inhoud en duur van de openbare dienstverplichtingen.

De inhoud van de openbare dienstverplichtingen is het vervullen van een breed scala aan omroepactiviteiten. Volgens het Verdrag van Amsterdam moet de publieke opdracht rechtstreeks verband houden met de democratische, sociale en culturele behoeften van de samenleving en met de noodzaak pluralisme in stand te houden. De Europese Commissie heeft de voorwaarden voor het toekennen van een DAEB aan (lokale) omroepen nader uitgewerkt in de Omroepmed-edeling. Er is sprake van marktfalen bij het in stand houden van een lokale omroep. Zonder overheidsbijdrage is het niet mogelijk om een kwalitatief voldoende media-aanbod te kunnen aanbieden. De eigen inkomsten, bijvoorbeeld uit reclames, zijn hiervoor niet hoog genoeg.
Het beleid voor het media-aanbod van de WOS wordt bepaald door een programmabeleidsbepalend orgaan, waarvan de samenstelling representatief is voor de in Westland levende maatschappelijke, culturele samenleving. Op de inhoud van het media-aanbod mogen burgemeester en wethouders geen invloed uitoefenen om de onafhankelijkheid van de omroep te waarborgen. Het toezicht op de financiële verantwoording, de programmering en het onafhankelijk en democratisch functioneren van de omroep berust bij het Commissariaat voor de Media.
De duur van de openbare dienstverplichtingen is gelijk aan de zendtijdtoewijzing. De zendtijdtoewijzing voor regionale en lokale omroepen bedraagt vijf jaar (artikel 2.65 Mediawet 2008). Het Commissariaat voor de Media heeft bij besluit van 17 oktober 2023met terugwerkende kracht van 16 september 2023 aan de WOS zendtijd toegewezen voor een periode van vijf jaar tot 16 september 2028

1.4 De WOS hanteert een objectief te rechtvaardigen kostentoerekeningssysteem en een gescheiden boekhoud-ing en voldoet daarmee aan de vereisten ten aanzien van transparante berekening en verantwoording van de subsidie.
Voor de inrichting van de verantwoording gelden de algemene transparantievereisten, ontleend aan onderdeel 63 van de Omroepmededeling: er moet sprake zijn van een gescheiden boekhouding tussen de inkomsten en uitgaven die verband houden met de DAEB en overige inkomsten en uitgaven; alle kosten en opbrengsten worden op grond van consequent toegepaste en objectief te rechtvaardigen beginselen inzake kostprijsadministratie correct toegerekend; en
de beginselen inzake kostprijsadministratie volgens welke de gescheiden boekhouding wordt gevoerd zijn duidelijk vast-gelegd.

1.5 De raad is op grond van artikel 108 Gemeentewet en artikel 4 van het Vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie voor diensten van algemeen economisch belang (Pb. EU 2012, L 7/3) bevoegd om een DAEB aan te wijzen.
In een raadsbesluit van de gemeente Midden-Delfland van 24 september 2019 is de WOS aangewezen als DAEB voor de periode tot en met 31 december 2023. Deze aanwijzing is tot 31 december ook rechtsgeldig voor de gemeente West land. Door de raad van Westland de WOS aan te wijzen als DAEB voor de perioden 14 december 2023 tot en met 16 september 2028, wordt deze aanwijzing ook voor de andere betrokken gemeente vastgelegd.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Risico's

1.1 Indien de DAEB niet wordt verleend kunnen de bijdragen van de gemeente Westland worden aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun.
Indien dit het geval is zal vanwege Europese regels de verleende bijdrage moeten worden teruggevorderd en komt het voortbestaan van de WOS in gevaar.

1.2 Zonder DAEB kan subsidieverlening kan de WOS zijn onafhankelijk publieke taak niet uitvoeren.
Zonder het aanwijzen van de WOS als DAEB kan er vanuit de gemeente Westland geen subsidie worden verleend. Zonder dergelijke subsidie kan de WOS de wettelijk verplichten onafhankelijke publieke taak niet uitvoeren.

FINANCIËN

DAEB is noodzakelijk om rechtmatig de WOS te kunnen blijven steunen tot ze worden opgenomen in het landelijk bestel van lokale omroepen. De aanwijzing van WOS als DAEB is niet gekoppeld aan de hoogte van de verleende subsidie en heeft geen effect op de meerjarenbegroting.

EXTERN OVERLEG

VERVOLGTRAJECT

Publicatie van het Besluit in de Staats Courant

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

M.L.M. Weerts B.R. Arends